

Силабус дисципліни «Політологія»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ D1 · 071 ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

072 ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА, СТРАХУВАННЯ ТА ФОНДОВИЙ РИНОК

90 годин · 3 кредити ЄКТС · 3 змістовних модулі

Загальна інформація про дисципліну

Ідентифікація

Назва: Політологія

Спеціальності: **D1** · 071 Облік і оподаткування · 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Ступінь: Фаховий молодший бакалавр / Бакалавр

90

Годин

загальний обсяг дисципліни

3

Кредити ЄКТС

відповідно до стандарту

3

Модулі

змістовних блоки курсу

Компетентності та результати навчання

Загальні компетентності

Здатність до аналізу, синтезу та критичного оцінювання суспільно-політичної інформації: виявлення суттєвих фактів, порівняння позицій, формування обґрунтованих висновків і висловлення власної позиції. Уміння самостійно навчатися, планувати роботу та виконувати завдання у визначені строки, зокрема під час підготовки рефератів, аналітичних записок і презентацій.

Здатність до усної та письмової комунікації: чітко пояснювати політичні поняття, аргументовано відповідати на запитання, оформлювати звіти та короткі аналітичні матеріали. Відповідальність, ініціативність та готовність до командної роботи під час аналізу кейсів і обговорення суспільно-політичних ситуацій.

- аналізувати навчальну, статистичну та нормативну інформацію;
- виділяти головне та узагальнювати результати;
- планувати власну діяльність і дотримуватися дедлайнів;
- коректно спілкуватися з викладачами та одногрупниками;
- брати участь у командній роботі та розподіляти обов'язки.

Фахові компетентності

Розуміння сутності політології, її функцій та ролі у суспільстві. Знання принципів функціонування політичної системи, держави як основного суб'єкта політичного процесу, її інституцій та механізмів прийняття публічних рішень.

Здатність аналізувати політичні процеси з урахуванням їх впливу на економічну, фінансову та облікову діяльність. Знання основ демократії, виборчих систем, державного управління та публічної політики в умовах сучасної України.

- оцінювати вплив політичних рішень на фінансово-економічне середовище;
- визначати роль і функції держави в регулюванні економіки;
- характеризувати політичні системи та їх вплив на бізнес-клімат;
- орієнтуватися в основах виборчого законодавства і державного управління;
- пояснювати вплив зовнішньої та внутрішньої політики на господарську діяльність.

Результати навчання

Пояснювати сутність базових політологічних категорій: влада, держава, демократія, політична система, громадянське суспільство, вибори, партія, ідеологія, міжнародні відносини. Аналізувати основні закономірності розвитку політичних процесів в Україні та у світі.

Характеризувати форми державного устрою та правління, застосовувати методи оцінки політичної стабільності, визначати тенденції та робити висновки щодо впливу політики на фінансові й облікові процеси. Орієнтуватися в нормативно-правовій базі у сфері державного управління та публічного права.

- пояснювати зміст базових політологічних термінів;
- аналізувати структуру і динаміку розвитку політичних систем;
- визначати особливості демократичного транзиту України;
- застосовувати базові методи політичного аналізу;
- використовувати нормативні та інформаційні джерела для аналізу суспільно-політичних явищ.

Політологія як наука та політична система суспільства

Тема 1.1

Політологія як наука і навчальна дисципліна.

Предмет, об'єкт, методи та функції політології. Місце політології серед суспільних наук. Значення курсу для фахівців з обліку, фінансів і банківської справи.

Тема 1.2

Політична система суспільства та держава: поняття, структура та функції політичної системи, типологія держав, форми державного устрою та правління, правова держава.

Тема 1.3

Демократія, громадянське суспільство та права людини.

Сутність демократії, її принципи та моделі. Громадянське суспільство та правова держава. Права і свободи людини і громадянина.

Суб'єкти та процеси політичного життя

Тема 2.1

Політичні партії та виборчі системи. Типологія партій, партійні системи, виборче законодавство України, особливості пропорційної та мажоритарної систем.

Тема 2.2

Політична ідеологія. Основні ідеологічні течії: лібералізм, консерватизм, соціал-демократія, національні ідеології. Ідеологічні засади сучасної політики України.

Тема 2.3

Публічна політика та державне управління. Механізми прийняття публічних рішень, державне регулювання фінансово-економічної сфери, антикорупційна політика.

Тема 2.4

Політична культура та політична участь. Поняття, типи, функції політичної культури. Форми участі громадян у політичному житті: вибори, референдуми, громадські ініціативи.

Міжнародна політика та Україна у глобальному світі

Тема 3.1

Міжнародні відносини та зовнішня політика: поняття, суб'єкти, принципи. Місце України в системі міжнародних відносин, євроінтеграційний курс та його вплив на фінансову систему.

Тема 3.2

Глобалізація та світовий політичний процес. Міжнародні організації (ООН, НАТО, МВФ, СБ, ЄС), їх роль у формуванні фінансово-економічного середовища.

Тема 3.3

Безпекова політика та гібридні загрози. Поняття національної безпеки, форми загроз, воєнно-політичний конфлікт та його вплив на фінансово-економічну стабільність.

Тема 3.4

Трансформація політичної системи України. Демократичний транзит, децентралізація, антикорупційна реформа та їх наслідки для сфери обліку, оподаткування і фінансів.

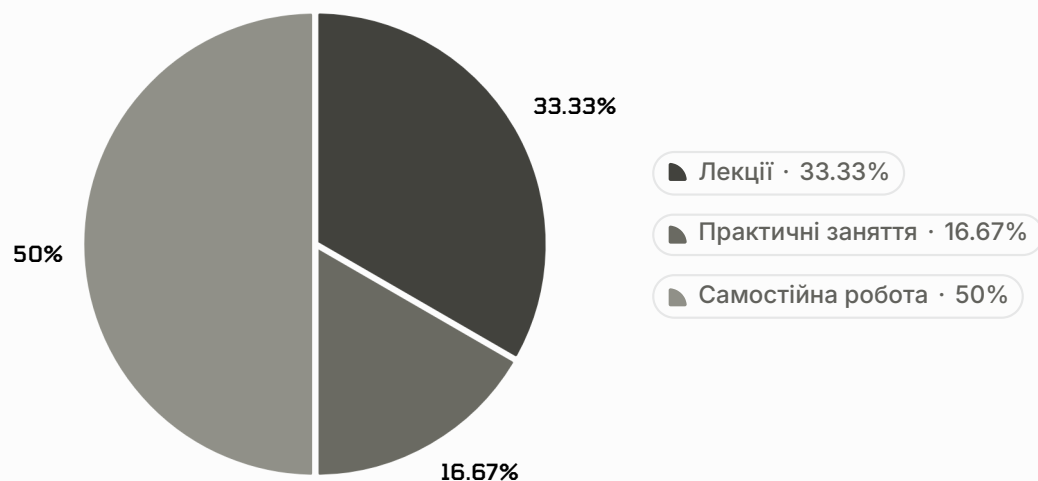
Розподіл навчального часу — 90 годин

Модуль	Тема	Лекції (год.)	Практичні (год.)	Самостійна робота (год.)
Модуль 1	Тема 1.1 — Політологія як наука	2	1	4
	Тема 1.2 — Політична система і держава	2	1	4
	Тема 1.3 — Демократія і громадянське суспільство	2	2	4
Модуль 2	Тема 2.1 — Партії та виборчі системи	4	1	4
	Тема 2.2 — Політична ідеологія	2	2	4
	Тема 2.3 — Публічна політика і держуправління	2	1	4
	Тема 2.4 — Політична культура та участь	4	2	4
Модуль 3	Тема 3.1 — Міжнародні відносини і зовнішня політика	4	2	4
	Тема 3.2 — Глобалізація і міжнародні організації	4	2	4
	Тема 3.3 — Безпекова політика	2	2	4
	Тема 3.4 — Трансформація системи України	2	2	5
Разом		30	15	45

Загальний обсяг: **90 годин = 3 кредити ЄКТС**. Розподіл є орієнтовним і може коригуватися відповідно до специфіки навчального процесу.

Примітки до розподілу часу

Структура навчального часу

Загальний обсяг — **90 годин (3 кредити ЄКТС)** — розподілено між трьома формами роботи для забезпечення балансу між теорією та практикою.

- **Лекції (30 год.):** подача ключового теоретичного матеріалу
- **Практичні (15 год.):** відпрацювання навичок, аналіз кейсів і ситуацій
- **Самостійна робота (45 год.):** поглиблене вивчення, підготовка завдань

□ Самостійна робота становить **50% обсягу дисципліни** — студенти навчаються працювати з джерелами самостійно.

Самостійна робота студентів

Опрацювання літератури

Поглиблене вивчення теоретичного матеріалу за підручниками з політології (Демиденко, Міщенко, Гончарук-Чолач та ін.), нормативно-правовими актами (Конституція України, Закон про політичні партії, Виборчий кодекс), науковими статтями у фахових виданнях. Студент має вміти конспектувати ключові положення, виділяти головні поняття, порівнювати підходи різних авторів до трактування політологічних категорій, формувати короткі узагальнення за темами курсу.

Індивідуальні завдання

Виконання аналітичних завдань з порівняльного аналізу політичних систем, вивчення виборчих процесів і партійних програм; творчих завдань — підготовка есе, аналітичних записок, міні-досліджень із актуальних питань суспільно-політичного розвитку України та їх зв'язку з фінансово-обліковою сферою. Очікуваний результат — уміння застосовувати теорію на практиці, інтерпретувати результати та обґрунтовувати висновки.

Робота з інформаційними ресурсами

Опрацювання офіційних сайтів Верховної Ради України (zakon.rada.gov.ua), Президента України (president.gov.ua), Кабінету Міністрів (kmu.gov.ua), ЦВК (cvk.gov.ua) та Центру Разумкова (razumkov.org.ua). Аналіз соціологічних звітів щодо довіри до інституцій, моніторинг законодавчих ініціатив у сфері фінансів і оподаткування, порівняння показників у динаміці. Результат — розвиток навичок роботи з офіційними джерелами та формування інформаційної грамотності.

Підготовка до занять

Підготовка до практичних занять шляхом опрацювання умов аналітичних завдань, повторення теоретичного матеріалу та відпрацювання алгоритмів аналізу; підготовка до тестувань через вивчення ключових термінів і визначень; підготовка до контрольних робіт за кожним змістовним модулем через систематизацію знань та повторення прикладів із занять. Очікуваний результат — готовність до активної роботи на заняттях і впевнене виконання контрольних завдань.

Форми контролю знань

1

Поточний контроль

Завдання: аналітичні та тестові вправи за темами змістовного модуля. Оцінюються регулярність виконання завдань, якість відповідей і рівень засвоєння матеріалу. Поточний контроль формує накопичувальну оцінку протягом семестру.

2

Проміжний контроль

Самостійна робота — комплексне ситуаційне завдання або реферат, що охоплюють теми змістовних модулів (теоретичні питання, аналіз політичних процесів, зв'язок політики з фінансово-обліковою сферою). Оцінюються повнота відповіді, обґрунтованість висновків.

3

Підсумковий контроль

Залік або іспит відповідно до навчального плану. Форма проведення — тестування. Підсумкова оцінка враховує результати поточного, проміжного та підсумкового контролю відповідно до встановленої шкали оцінювання: 100-бальна система з переведенням у національну шкалу та ЄКТС.

Методи викладання

Підходи до навчання

Викладання дисципліни «Політологія» поєднує класичні академічні та інтерактивні методи, що забезпечує формування не лише міцної теоретичної бази, а й практичних навичок, необхідних для майбутньої професійної діяльності у сфері обліку, оподаткування та фінансів. Такий підхід сприяє глибшому розумінню політичних процесів, розвитку аналітичного мислення та вмінню оцінювати вплив суспільно-політичних явищ на фінансово-економічне середовище.

Лекції Системне подання теоретичного матеріалу з використанням наочних схем, таблиць і прикладів із суспільно-політичного життя України; студенти ведуть конспекти та задають уточнювальні запитання.	Кейс-стаді Аналіз реальних політичних ситуацій (реформи, вибори, законодавчі зміни); студенти виявляють проблему, пропонують рішення та обґрунтовують висновки.	Аналітичні завдання Аналіз партійних програм, виборчих результатів, законодавчих актів у сфері фінансів і оподаткування; відпрацювання алгоритмів критичного оцінювання.
Дискусії Обговорення актуальних суспільно-політичних проблем України (реформи, антикорупція, євроінтеграція); розвиток критичного мислення та аргументації.	Робота з нормативними документами Опрацювання Конституції України, Виборчого кодексу, законів про державне управління та підзаконних актів; формування навичок роботи з правовою базою.	Самостійне дослідження Підготовка аналітичних записок, міні-рефератів і презентацій за обраною темою; розвиток навичок самостійного пошуку та систематизації інформації.

Тестування та опитування Перевірка рівня засвоєння матеріалу після кожної теми; формування навичок чіткого та лаконічного формулювання відповідей.
--

Усі методи спрямовані на формування компетентностей, передбачених освітньо-професійними програмами спеціальностей 071 «Облік і оподаткування» та 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок».

Рекомендована література та ресурси

1. Демиденко Н. М. Політологія : навч. посіб. — Суми : Сумська філія ХНУВС, 2022. — 318 с. — ISBN 978-617-511-258-8. — URL: <https://dspace.univd.edu.ua/handle/123456789/17140>
2. Гончарук-Чолач Т. В., Рудакевич О. М., Гурик М. І. та ін. Політологія : навч. посіб. / за ред. Т. В. Гончарук-Чолач. — Тернопіль : Економічна думка, 2022.
3. Міщенко А. Б. Політологія : навч. посіб. — Київ : Ліра-К, 2022.
4. Мамонтова Е. В. Публічна політика : навч.-метод. посіб. (конспект лекцій). — 2023. — URL: <https://org2.knuba.edu.ua/>
5. Конституція України від 28.06.1996 (зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
6. Виборчий кодекс України від 19.12.2019 № 396-IX (зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20>
7. Закон України «Про політичні партії в Україні» від 05.04.2001 № 2365-III (зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14>
8. Закон України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» від 01.07.2010 № 2411-VI (зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2411-17>
9. Закон України «Про національну безпеку України» від 21.06.2018 № 2469-VIII (зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>
10. Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 № 1700-VII (зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>
11. Цурканова І. О., Радкевич Т. О. Політична культура і культура політики: порівняльний аналіз сучасного стану суспільства в Україні. Регіональні студії. — 2024. — № 36.
12. Вонсович С. Г. Політична маніпуляція у міждисциплінарному контексті. Регіональні студії. — 2024. — № 36.
13. Динаміка довіри соціальним інституціям у 2021–2023 роках. Київський міжнародний інститут соціології. — 2023. — URL: <https://www.kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=1335>
14. Умланд А., Романова В. (ред.) Ukraine's Decentralization: Challenges and Implications of the Local Governance Reform after the Euromaidan Revolution. — Hannover : Ibidem-Verlag, 2024. — 298 p.
15. Кузьо Т., Яєчник-Кельман С. Fascism and Genocide: Russia's War Against Ukrainians. — Stuttgart : Ibidem-Verlag, 2023. — 258 p.
16. Офіційний сайт Верховної Ради України. — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
17. Офіційний сайт Президента України. — URL: <https://www.president.gov.ua/>
18. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. — URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
19. Офіційний сайт Центральної виборчої комісії України. — URL: <https://www.cvk.gov.ua/>
20. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. — URL: <https://mof.gov.ua/>
21. Офіційний сайт Державної податкової служби України. — URL: <https://tax.gov.ua/>
22. Центр Разумкова (Ukrainian Centre for Economic & Political Studies). — URL: <https://razumkov.org.ua/>
23. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. — URL: <https://ipiend.gov.ua/>
24. Журнал «Політологічний вісник» (НАН України). — URL: <https://pvnanu.org.ua/>
25. Журнал «Економіка та суспільство» (електронне видання). — URL: <https://economyandsociety.in.ua/>